

Etkili Öğrenme İçin PowerPoint Sunumu Yeterli Midir? Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersine Dönük Deneysel Bir Çalışma

Özgen Korkmaz^a

Yasin Keklikçi^b

Recep Çakır^c

^a Prof.Dr., Amasya Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-4359-5692

^b Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0000-0002-2259-823X

^c Prof.Dr., Amasya Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-2641-5007

ÖZET

Son yıllarda anaokulundan yükseköğrenime kadar tüm öğretim kademelerinde PowerPoint sunumlarından sıklıkla yararlandığını söylemek mümkündür. Ancak durağan resim ve metinlerin etkileşim olmaksızın tahtaya yansıtılmasının, öğrenme ortamlarına beklenen katkıyı sağlamayacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu öğretim materyallerinin çok sık ve yoğun kullanılmasının olumsuzluklara neden olduğuna ilişkin alan yazında pek çok kanıt rastlamak mümkündür. Bu araştırmanın amacı Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde PowerPoint sunumlarına dayalı öğretimin öğrencilerin akademik başarıları, derse dönük tutumları ve PowerPoint'in etkililiğine dair algılarına etkisini belirlemektir. Araştırma, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 7. sınıfta okuyan öğrencilerden 21'i kontrol ve 21'i deney grubu olmak üzere toplam 42 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri, akademik başarı testi, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Tutum Ölçeği, Öğrencilerin PowerPoint Etkililiğine Dair Algıları Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma kapsamında deney grubunda öğretim PowerPoint kullanılarak gerçekleştirilirken, kontrol grubunda PowerPoint sunumlarına yer verilmemiştir. Araştırmada bağımsız örneklem ve eşli örneklem t testi kullanılarak yapılan analizlerde şu sonuçlara ulaşılmıştır: PowerPoint ile ders materyallerini anlama ve sınıf içi etkileşim yönünden PowerPoint'in etkililiğine dönük algılarında, akademik başarılarına ve tutumları açısından deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık olmadığı, ancak PowerPoint ile ders materyallerinin sunumuna yönelik öğrenci algılarında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

MAKALE BİLGİSİ

Makale Türü
Araştırma

Makale Geçmişi
Gönderim tarihi:
01.05.2020
Kabul tarihi:
07.09.2020

Anahtar Kelimeler
Din Eğitimi, Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi, PowerPoint, Akademik Başarı, Tutum

Atıf Bilgisi: Korkmaz, Ö., Keklikçi Y. ve Çakır, R. (2020). Etkili öğrenme için PowerPoint sunumu yeterli midir? Din kültürü ve ahlak bilgisi dersine dönük deneysel bir çalışma. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8 (15), 48-64.

Sorumlu yazar: Özgen Korkmaz, e-posta: ozgenkorkmaz@gmail.com

Is PowerPoint Presentation Sufficient For Effective Learning? An Experimental Study of Religious Culture and Moral Knowledge Course

Özgen Korkmaz^a

Yasin Keklikçi^b

Recep Çakır^c

a Prof.Dr., Amasya University, ORCID: 0000-0003-4359-5692

b The Ministry of National Education, ORCID: 0000-0002-2259-823X

c Prof.Dr., Amasya University, ORCID: 0000-0002-2641-5007

ABSTRACT

In recent years, it is possible to say that PowerPoint presentations have often been used in all levels of education, from kindergarten to higher education. However, it should be considered that the reflection of images and texts on the board without interaction will not contribute to the learning environment. There is a lot of evidence in the literature that the frequent and intensive use of these teaching materials causes negativity. The aim of this study is to determine the effect of teaching based on PowerPoint presentations in Religious Culture and Moral Knowledge courses on students' academic achievements, attitudes towards the course and their perceptions about the effectiveness of PowerPoint. The research was carried out using a quasi-experimental pattern with pretest-posttest control groups. The study group of the research consists of a total number of 42 students. Research data were collected using academic achievement test (Kr-20=0.81), Religious Culture and Moral Knowledge attitude scale (Cronbach Alpha=0.89), PowerPoint Effectiveness Scale on students' perceptions (Cronbach Alpha=0.94). While the teaching supported by PowerPoint was implemented in the experimental group within the scope of research, the teaching carried out in the control group did not include PowerPoint presentations. In the study, the following results were obtained in the analyzes made using independent sample and paired sample t test: There was no statistically significant difference between the experimental and control groups in their academic achievement, attitudes and perceptions about the effectiveness of PowerPoint in terms of understanding the course materials and interaction with the classroom.

Article Type

Research

Article Background

Received:

01.05.2020

Accepted:

07.09.2020

Key Words

Religious Education,
Religious Culture
and Moral
Knowledge,
Academic Success,
Attitude, PowerPoint

To cite this article: Korkmaz, Ö., Keklikçi, Y. & Çakır, R. (2020). Is PowerPoint presentation sufficient for effective learning? An experimental study of religious culture and moral knowledge course. *International Journal of Turkish Educational Sciences*, 8 (15), 48-64.

Corresponding Author: Özgen Korkmaz, e-mail: ozgenkorkmaz@gmail.com

Giriş

Türk Milli Eğitiminin genel amaçları içerisinde bireylerin ahlak eğitimi önemli bir yer tutmaktadır. Kaya (2007)'ya göre okulda verilen eğitimin nihai amacı ahlaklı bireyler yetiştirmektir. Okulların bu fonksiyonlarını yerine getirebilmeleri de uygun koşullar sağlanabildiğinde gerçekleşebilir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi Anayasa'nın 24. maddesine göre okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer almaktadır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin amacı, bir fizik öğretmenin elektrik ile ilgili kavramları öğretip öğrenciden laboratuvarında bu bilgileri kullanarak uygulamaya dökmesini istediği gibi, öğrencilere verilen din eğitiminin amacı da dinin laboratuvarı olan toplumda karşılaşılan çeşitli durumlarda öğrencilerin dini bilgilerini kullanarak çözüm üretebilecek bireyler olarak yetiştirmektir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. sınıflar) Öğretim Programı'nda da program hazırlanırken, değişen teknolojiyle birlikte bireyleri yetiştirirken kullanılacak öğretim programlarının salt bilgiyi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları da dikkate alarak hazırlandığı vurgulanmaktadır.

Demirel ve Altun (2007), eğitimin hedeflerini gerçekleştirmede öğrenme ortamının özelliklerinin önemli olduğunu, birden çok duyuya hitap edebilmek için görsel ve işitsel öğelere daha fazla yer verilmesi gerektiğini, özellikle yeni teknolojiler kullanarak bu ortamın sağlanabileceğini belirtmektedir. Yorulmaz (2005), Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri gibi derslerde kullanıma yönelik birçok teknolojik imkânın bulunduğunu ve kullanıldığını, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde çoğu kez geleneksel yöntemler kullanıldığını ifade etmiştir. Koç (2010) tarafından yapılan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin yeterlilikleri ile ilgili araştırmaya göre, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin mesleki yeterlilikler alanında istenilen düzeyde olmadıkları tespit edilmiştir. Köylü (2015), okullarda gençlik dönemine denk gelen din eğitiminde, eğitimcilerin, çocukların hangi dönemlerde hangi kavramları öğrenebildiklerini iyi bilmelerinin önemini vurgulamaktadır.

İlköğretim 4-8. sınıf öğrencilerinin buldukları yaş itibarıyla gösterdikleri bilişsel gelişimleri ile ilgili olarak Piaget, soyut işlemler dönemi olarak isimlendirdiği 12 yaş ve üzerindeki çocukların artık bu dönemde soyut kavramları da anlayabildiklerini, bu yaş grubundaki çocukların, bir yetişkin gibi düşünebilme dönemine ulaşırsalar da yeni karşılaştıkları kavramları öğrenirken somutlaştırmaya gereksinim duyduklarını ifade etmektedir (Huitt ve Hummel, 2003; Selçuk, 2007). Her bireyin öğrenme yöntemi ve ihtiyaçları farklıdır (Kirsten Lee, 2004). Öğretme etkinliklerini uygularken farklı duylara hitap eden görsel, işitsel öğretim materyalleri kullanımı her öğrencinin bireysel öğrenme farklılıklarına uygun öğretim imkânı sunmaktadır (Yalın, 2007). Öğretmenler, hedeflenen davranışları kazandırırken görsel ve işitsel öğeler kullanırsa hem öğrenmeyi kolaylaştırmış hem de kalıcılığı artırmış olmaktadır (Fahih, Azadehfar ve Katebi, 2014; Sönmez, 2007).

Günümüzde öğrencilere yönelik öğretim uygulamalarında geçmişte uygulanan geleneksel öğretim yöntemlerinin yerine farklı öğretim yöntemleri uygulamaya konulmuştur (Erdoğan, 2008). Öğretmenlerin eğitimin otoriter yöneticisi rolleri de değişmiş, yapılandırmacı eğitim yaklaşımıyla öğretmenler, yanlış öğrenmeleri düzelten, öğrencilerine öğrenmelerinde rehberlik eden kişi konumuna gelmişlerdir (Ocak, 2010). Okullarda yürütülen eğitim-öğretim

faaliyetleri, öğrenme sürecine giren öğrencilerin farklı öğrenme durumlarını dikkate alarak ve buna uygun ortamlar tasarlayarak öğrenmeleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu süreçte öğrencilerin öğrendiklerinin kalıcı olması da önem kazanmaktadır (Kaya, 2006). Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde eğitim ortamlarının da bu doğrultuda düzenlenmesi ve yürütülmesi kaçınılmaz olmuştur (Erdoğan, 2005; Groff, 2013). Akyüz (2015), öğretim teknolojilerini kullanarak ders işlemenin kalıcı öğrenmeyi ve öğrenci motivasyonunu artırdığını, farklı yöntemlere olanak sunarak hem zamandan tasarruf sağladığı hem de bilgiye ulaşımı kolaylaştırdığını, bu sayede öğretmenlerin salt bilgi veren değil, bilgiyi organize eden ve sistemli şekilde öğreten kişiler olabileceğini ifade etmektedir. Geleneksel öğrenme ortamları, sınıfların kalabalık olması, zaman ve mekân kısıtlılığı gibi etkenler öğrencilerin derse katılımlarını düşürmektedir (Akdağ ve Tok, 2008). Ders içinde yapılan etkinliklerde öğrencilerin konuya dikkatlerini çekmek için hazırlanan sunumlar, görseller, belgeseller bilgisayarla daha kolay bir şekilde hazırlanmaktadır. Ders sürecinde zamandan tasarruf sağlanarak derslerin daha verimli geçmesi sağlanmaktadır. Öğrenciler bilgiye daha etkin bir şekilde ulaşabilecekler, böylece ezberci anlayıştan uzaklaşacaklardır. Zekâ türleri ve seviyeleri farklı öğrenciler için kolaylık ve ayrıcalıklar tanınmış olacaktır.

Dersleri daha etkin işlemeye imkân veren programlardan biri de Microsoft PowerPoint sunumlarıdır. Geçmişte sunular yapılırken, tepegöz, film, asetat, projeksiyon cihazları kullanılırken, günümüzde PowerPoint sunumlarıyla ders içeriği görsel öğelerle özet şekilde ve planlı bir biçimde aktarmaya olanak sağlamaktadır (Akdağ ve Tok, 2008). Yapılan literatür taramasında, Tutaysalgır (2006) tarafından PowerPoint Sunu Programıyla Hazırlanan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Materyalinin Öğrenci Tutum ve Performanslarına Etkisi; Alkan (2002) tarafından, İlköğretimde Çoklu Ortam Uygulamaları Kullanarak Öğretme Metotları; Gelişli (2009) tarafından yapılan PowerPoint ile Yapılan Ders Sunumlarının Etkililiği; Sulak (2002) tarafından yapılan Matematik Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarı ve Tutumlarına Etkisi bu çalışmalardandır. Atik Çatak ve Tekinarslan (2008) tarafından yapılan araştırmada PowerPoint ile hazırlanan okuma materyalinin zihinsel engelli öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerine etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akdağ ve Tok (2008) tarafından yapılan araştırmada, yükseköğretimde okutulan İngilizce dersi öğretiminde PowerPoint sunumlarla destekli öğretimin geleneksel öğretimden daha faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karen, Burke ve Holly (2006) tarafından yapılan bir araştırmada da PowerPoint sunumlarının öğrencilerin sınavlarda bilgiyi hatırlama düzeylerine katkı sağladığını vurgulamaktadır. Çankaya ve Dinç (2009)'in araştırma sonucuna göre ise muhasebe dersini PowerPoint sunumları ile bu dersi alan öğrencilerin almayanlara göre akademik başarı, ilgi ve algılarına etkisi olduğu ancak derse ilgi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın tespit edilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Çankaya ve Dinç (2009), PowerPoint sunumlarının eğitime etkisi ile ilgili birçok araştırma yapıldığını, ancak sonuçlara bakıldığında birbirinin tersine sonuçlara ulaşıldığını, bazı araştırmaların PowerPoint sunumlarla işlenen derslerin öğrenci ilgi, başarı ve algılarını artırdığını ortaya koyarken bazılarında ise PowerPoint'in olumlu katkısı olmadığını ifade etmişlerdir. Yilmazel-Sahin (2009) tarafında yapılan bir araştırmada üniversite öğrencilerinin, derslerine giren hocalarının PowerPoint'i düz anlatım aracı olarak kullandığını, doğrudan slaytlardan okuduğunu, doğrudan ders kitabından kopyalama yapılarak slayt hazırladıklarını, bu nedenle PowerPoint sunumlarının yeterince katkı sağlamadığını düşündüklerini ortaya koymuştur. Yapılan bu

araştırmalar öğrenme ortamlarında PowerPoint sunumlarına yer verilmesinin bazen öğrenmeye katkısının olduğunu, bazen de olmadığını veya sınırlı olabileceğini göstermektedir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerine yönelik olarak Güneş (2012)'in yaptığı, "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde Teknolojik Materyal Kullanımı ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Teknolojik Materyal Kullanma Eğilimleri" isimli araştırmasına göre; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin tamamının derslerinde teknolojik materyal kullandığı, %91,44'ünün teknolojik materyal kullanımının öğrencilerin motivasyonunu artırdığını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf ortamında en çok kullanılan materyallerden birinin de PowerPoint programıyla hazırlanan sunular olduğunu, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin %34,28'inin PowerPoint ile kendi sunularını hazırlayabildiklerini, hazırlamayanların %17,40'ının bilmedikleri için hazırlamadığını, %18,84'ünün vakti olmadığından hazırlamadıklarını, %49,28'i ise sınıf ortamındaki imkânsızlıktan dolayı hazırlamadıklarını tespit etmiştir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin %7,24'ü teknolojik materyale ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir. Din ve kültür öğrenme alanı dışındaki tüm öğrenme alanlarında teknolojik materyal kullanma ihtiyacı hissettiklerini söylemişlerdir. Bu araştırmadan da Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin %92,76'sının teknolojik öğretim materyali olarak PowerPoint sunuları kullandıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi ile ilgili olarak Korkmaz (2014, 65-70) ve Güneş (2015, 17) de; fotoğraf/resim yorumlama, resim, karikatür, kısa film, animasyon, bulmacalar, 3D modeller, zaman ve kronoloji materyalleri vb. etkinliklerin kullanımının öğrenmede birçok duyu organını harekete geçirdiğini, farklı zekâ türlerine hitap ettiğini, öğretimi tekdüzelikten kurtarıp eğlenceli hale getirdiğini belirtmektedirler. Burada sıralanan tüm öğeleri PowerPoint sunularla sınıfta etkin bir biçimde pekâlâ kullanma imkânı bulunmaktadır.

Yorulmaz (2005) tarafından "Teknoloji Destekli Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Derslerinin Öğrenci Başarısı ve Kalıcılığına Etkisi" isimli araştırma çalışması ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde öğretim teknolojilerini kullanarak yapılan öğretimin önemi ortaya konulmuştur. Fakat alan yazında bu araştırmada ele alınan bağımsız değişken ile bağımlı değişkenlerin birlikte ele alındığı bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin içeriğinde yer alan birçok konu slayt, video, belgesel gibi araçlarla daha etkili anlatılabilir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi konuları çoğu kez soyut, mekân olarak uzak, öğrencinin zihninde canlandırması zor kavramlar olabilmektedir. Farklı derslerde farklı sonuçlar alındığı sonucuna dayanılarak Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine yönelik PowerPoint sunumlarına yer vermenin yeni bir araştırma ile akademik başarı ve derse dönük tutuma dair nasıl etkilerinin olduğunu ortaya koymanın alan yazına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu araştırma ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde PowerPoint sunumları ile ders anlatımının akademik başarılarına etkisinin olup olmadığını, öğrencilerin derse karşı tutumlarını artırıp artırmadığını ve PowerPoint'e dair öğrenci algılarına etkilerinin ne yönde olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır.

Problem

Fatih Projesi kapsamında sınıflara kurulumu tamamlanan etkileşimli tahtalar sayesinde

eğitim-öğretim etkinliklerinde teknolojik materyalleri kullanmak daha kolay hale gelmiştir. Öğretmenlerin en çok kullandıkları öğretim materyallerinden biri de PowerPoint programı ile hazırlanan ders sunularıdır. Araştırmamızın temel problemi ise PowerPoint sunumlarına dayalı Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretiminin, öğrencilerin akademik başarılarına, derse dönük tutumlarına ve PowerPoint'in etkililiğine dair algılarına etkisi olup olmadığını tespit etmektir.

Alt Problemler

1. PowerPoint sunumlarına dayalı öğretimin öğrencilerin derse karşı tutumlarına etkisi var mıdır?
2. PowerPoint sunumlarına dayalı öğretimin öğrencilerin PowerPoint'in etkililiğine dair algılarına etkisi var mıdır?

Yöntem

Araştırma Deseni

Araştırma, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden olan deneysel araştırmalar, ele alınan değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymaya yönelik bir araştırma desendir. Hazır gruplar üzerinde gruplamaların yapıldığı, ancak seçkisiz atama yöntemiyle çalışma gruplarının oluşturulduğu desenler ise yarı deneysel desen olarak isimlendirilmektedir (Büyüköztürk, 2016, 19-20). Araştırmada deneysel uygulama kullanılarak bağımsız değişkenin, bağımlı değişkenler üzerindeki etkileri incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmada çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Tokat ili Erbaa ilçesinde bir İmam Hatip Ortaokulu'nda 7. sınıfta okuyan 42 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Çalışma grubuna katılan öğrencilerin sınıf ve cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Grup ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Sınıf	Kız öğrenci sayısı	Erkek öğrenci sayısı	Toplam
Deney grubu	7/B	10	11	21
Kontrol grubu	7/D	11	10	21
Toplam		21	21	42

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, öğrencilerin derse karşı tutumlarını ölçmek için tutum ölçeği, PowerPoint'in etkililiğini ölçmek için öğrencilerin PowerPoint Etkililiğe Dair Alguları Ölçeği ve akademik başarıyı ölçmek için ise bu araştırmayı yapanlar tarafından geliştirilen 20 çoktan seçmeli sorunun yer aldığı akademik başarı testi kullanılmıştır. Bu ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirliklerine dönük bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersine Dönük Tutum Ölçeği

Çelik (2016, 147) tarafından geliştirilen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersine Dönük Tutum Ölçeği, 27 maddeden oluşmakta ve beşli likert tipinde bir ölçektir. Ölçekte 5 faktör bulunmaktadır. 1. faktör “sevme” başlığı altında 9 maddeden oluşmakta ve Cronbach Alpha değeri 0.835’tir. 2. faktör “ilgi” başlığı altında 7 maddeden oluşmakta ve Cronbach Alpha değeri 0.771’dir. 3. faktör “güven” başlığı altında 4 maddeden oluşmakta ve Cronbach Alpha değeri 0.634’tür. 4. faktör “istek” başlığı altında 4 maddeden oluşmakta ve Cronbach Alpha değeri 0.724’tür. 5. faktör “fayda” başlığı altında 3 maddeden oluşmakta ve Cronbach Alpha değeri 0.679’dur. Ölçeğin tamamı için iç tutarlılık katsayısı ise 0.893 olarak ifade edilmiştir.

Öğrencilerin PowerPoint Etkililiğe Dair Algıları Ölçeği

Kilis ve Uzun (2019, 2516) tarafından geliştirilen Öğrencilerin PowerPoint’in Etkililiğine Dair Algıları Ölçeği, 5’li Likert türünde 3 faktörden oluşan 19 madde içermektedir. Ölçek faktörleri, 1.faktör “PowerPoint ile ders materyallerinin sunumu” başlığı altında 7 maddeden oluşmakta ve Cronbach Alpha değeri 0.87’dir. 2.faktör “PowerPoint ile ders materyallerini anlama” başlığı altında 7 maddeden oluşmakta ve Cronbach Alpha değeri 0.89’dur. 3.faktör “PowerPoint ile sınıf içi etkileşim” başlığı altında 5 maddeden oluşmakta ve Cronbach Alpha değeri 0.88’dir. Ölçeğin tamamı için ise Cronbach Alpha değeri 0.94 olarak bulunmuş olup, bu sonuca göre ölçeğin istatistiksel olarak yüksek seviyede güvenilir bir ölçek olduğu ifade edilmiştir.

Akademik Başarı Testi

Bu çalışmayı yapan araştırmacılar tarafından öğrencilerin derse ilişkin akademik başarılarını ölçmek amacıyla 30 soruluk ölçek deneme formu oluşturulmuştur. Örnek deneme formu oluşturulurken öncelikle uygulama kapsamına alınan 7. sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi Hac ve Kurban ünitesine ilişkin kazanımlar incelenmiş ve belirtke tablosu oluşturulmuştur. Belirtke tablosu uyarınca geliştirilen deneme formu kapsam geçerliliği açısından incelenmek üzere Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi konusunda doktora derecesi bulunan iki akademisyene uzman görüşleri alınmak üzere gönderilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda deneme formuna son şekli verilerek 8. sınıfta öğrenim görmekte olan 90 öğrenci ile birlikte pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Uygulama sonucunda 15 maddenin 0,40 ve üzeri, 5 madde 0,30-0,39 arası, 8 madde 0,20-0,29 arası, 2 madde de 0,19’dan daha düşük ayırt ediciliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Ayırt edicilik düzeyleri 0,30’un altında olan 10 madde ölçekten çıkarılarak kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla yeniden uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda son şekli verilen akademik başarı testinin Kuder-Richardson (KR-20) iç tutarlılık katsayısı 0,81 ve madde güçlük indeksinin ortalama 0,69 olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen 20 soruluk akademik başarı testine ilişkin belirtke tablosu Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Belirtke Tablosu

Konular	Bilgi	Kav.	Uyg.	An.	Sen.	Değ.	Tpl. (%)
1.İslam’da Hac İbadeti ve Önemi	-	1	-	-	1	2	4 %23,3
2.Haccın Yapılışı	3	2	-	-	-	-	5

							%26,6
							5
3.Umre ve Önemi	1	2	-	1	-	1	%23,3
4.Kurban İbadeti ve Önemi	2	1	-	2	1	-	6
Toplam	6	6	-	3	2	3	%26,6
							20

Elde edilen nihai akademik başarı testinde yer alan maddelerin ayırt edicilik ve güçlük indeksleri Tablo 3’de özetlenmiştir.

Tablo 3. Akademik Başarı Testinin Ayır Edicilik Gücü ve Madde Güçlük İndeksleri

Soru maddesi	Madde ayırt edicilik gücü (r _j)	Madde güçlük indeksi (P _j)
1	0.37	0.88
2	0.37	0.84
3	0.58	0.75
4	0.37	0.33
5	0.54	0.72
6	0.45	0.81
7	0.58	0.65
8	0.37	0.84
9	0.33	0.92
10	0.41	0.84
11	0.5	0.82
12	0.37	0.72
13	0.75	0.42
14	0.5	0.36
15	0.5	0.28
16	0.62	0.73
17	0.45	0.58
18	0.45	0.75
19	0.45	0.83
20	0.37	0.82

Tablo 3.’te görüldüğü gibi akademik başarı testinde yer alan maddelerin madde ayırt edicilik güçleri 0,33’ün üzerindedir. Ayrıca madde güçlük indeksleri 0,28-0,92 arasında değişmektedir. Bu doğrultuda elde edilen akademik başarı testinin geçerli ve güvenilir ölçümler yapabileceği söylenebilir.

Deneysel İşlemler

Deneysel uygulama kapsamına öğrenciler için soyut konuları içeren “Hac, Umre ve Kurban” ünitesi alınmıştır. Her iki grupta da bu konular güncel eğitim programlarında belirtilen esaslar doğrultusunda işlenmiştir. Ancak deney grubunda öğretim programına ek olarak öğrenme ortamı PowerPoint sunumlarıyla desteklenmiştir. Kontrol grubunda gerçekleştirilen öğretimde ise PowerPoint sunumlarına yer verilmemiştir. Her iki grupta da hac, umre ve kurban ibadeti ile ilgili içerikler soru-cevap, tartışma, örnek olay gibi öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Deney grubunda gerçekleştirilen uygulama

Birinci hafta, “İslam’da Hac İbadeti ve Önemi” konusu işlenirken hac ibadeti ile ilgili

kavramlar, Kâbe'nin yapılışı, Müslümanlar tarafından önemi ile ilgili bilgiler, önemli mekânlar PowerPoint sunu ile görselleştirilip anlatılmıştır. Kâbe'nin yapılışı ile ilgili görsel gösterilmiş, Kâbe'nin Hz. İbrahim peygamber tarafından inşası ile ilgili kısa animasyon filmi izletilmiş, hac ibadeti ile ilgili resimler ve Kâbe resimleri sunuya eklenerek öğrencilere Hac ve önemi görsel öğelerle desteklenerek sunulmuştur.

İkinci hafta, haccın yapılış sırasına göre ziyaret edilen mekânlarla ilgili görseller öğrencilere gösterilmiş ve soru cevap tekniği kullanılarak öğrenmeler derinleştirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca PowerPoint sunu üzerinden Dünya haritası üzerinde Türkiye ve Mekke gösterilip hacca giderken giyilen ihram elbisesinden başlayarak yapılan tüm ibadetler resimler, videolar, hareketli gif resimler kullanılarak, telbiye duası dinlettirilmiştir, en sonunda da haccın yapılışı ile ilgili Mekke ve Medine şehirlerini içine alan harita üzerinde gidilen mekânlar gösterilmiştir.

Üçüncü hafta, Haccın önemi ve yapılışı ile ilgili daha önceki 2 hafta süresince öğrencilere gösterilen PowerPoint sunumlarının konuyu özetleyen slaytları gösterilerek konu tekrarı ile derse başlanmıştır. Umre ve hac ibadeti ile ilgili görseller PowerPoint sunumu şeklinde etkileşimli tahtada gösterilmiş, umre ve hac arasındaki farklılıklar öğrencilerle birlikte tartışılmıştır.

Dördüncü hafta, Hz. Âdem (as) ve oğulları Kabil ile Habil'in kurban sunma kıssası animasyon olarak izletilmiştir. Hz. İbrahim'in oğlu İsmail (as)'i kurban olarak adaması ile ilgili temsili resimler gösterilmiş ve kurbanın tarihçesi anlatılmıştır. Kurban edilecek hayvanların özellikleri hayvanları resimleri ile birlikte PowerPoint sunumu ile öğrencilere sunularak soru cevap tekniği ile öğrenmeler derinleştirilmeye çalışılmıştır.

Kontrol grubunda gerçekleştirilen uygulama

Kontrol grubunda de deney grubunda yer verilen konular aynı sırayla mevcut öğretim programı çerçevesinde önce kitaptan konu okutulmuş, sunuş yoluyla öğretim yöntemi ve soru-cevap şeklinde konular anlatılmış, öğrenme sürecinde ders kitabı dışındaki görseller haricinde etkileşimli tahta ile veya herhangi bir görsel öğe ile ders desteklenmemiştir.

Öğretim Materyali

Deney grubunda gerçekleştirilen öğretimi desteklemek amacıyla öğretim materyali tasarım ilke ve esaslarına uygun şekilde sunumlar hazırlanmıştır. Hazırlanan sunumlar eğitim teknolojisi alanında doktora mezunu bir uzmana sunularak sunumların uygunluğu açısından değerlendirmesi istenmiştir. Alan uzmanının önerileri doğrultusunda sunumlara son şekli verilmiştir. Hazırlanan PowerPoint sunumlardan bazı örnekler Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. PowerPoint Örnekleri

Verilerin Analizi

Toplanan veriler üzerinde ne tür analizlerin yapılabileceğini belirlemek amacıyla öncelikle deney ve kontrol gruplarına ön test ve son test olarak uygulanan akademik başarı testleri, derse karşı tutum ölçekleri ve PowerPoint'in etkililiğine dair öğrenci algıları ölçeklerine ait verilerin normal dağılım gösterip göstermedikleri incelenmiş ve elde edilen bulgular Tablo 4'de özetlenmiştir.

Tablo 4. Toplanan Verilerin Normallliği

		Kolmogorov-Smirnov ^a (Sig.)	Çarpılık katsayısı
Akademik başarı testi	Ön test	.00	.33
	Son test	.14	.13
Derse karşı tutum	Ön test ortalamaları	.20	-.12
	Ön test Faktör 1	.00	-1.07
	Ön test Faktör 2	.00	-.03
	Ön test Faktör 3	.03	-.26
	Ön test Faktör 4	.20	-.32
	Ön test Faktör 5	.00	-1.71
	Son test ortalaması	.20	-.81
	Son test Faktör 1	.00	-1.61
	Son test Faktör 2	.20	-.95
	Son test Faktör 3	.06	-.68
PowerPoint'in etkililiği	Son test Faktör 4	.18	-.12
	Son test Faktör 5	.00	-2.05
	Ön test ortalaması	.20	.05

Ön test Faktör 1	.20	.33
Ön test Faktör 2	.20	-.03
Ön test Faktör 3	.20	.20
Son test ortalaması	.20	-.50
Son test Faktör 1	.20	-.11
Son test Faktör 2	.07	-.91
Son test Faktör 3	.00	-.56

Tablo 4’de görüldüğü gibi akademik başarı testi ön testi, derse karşı tutum ön testine ilişkin 1., 2. ve 3. faktörler ve PowerPoint’in etkililiği ölçeği son test 3. faktörlere ilişkin anlamlılık (Sig.) değerleri 0,05’ten küçük olduğu görülmüş, ancak bu ortalamaların çarpıklık katsayısı değerleri +1.5 ve -1.5 arasında olduğu için normal dağılım varsayılmıştır (Büyüköztürk, 2016). Derse dönük tutum ölçeğinin ön teste ilişkin 5. faktörü ile son teste ilişkin 1. faktöre ve 5. faktöre ilişkin verilerin ise normal dağılmadığı gözlenmiştir.

Grupların deneysel uygulama öncesinde akademik başarı açısından benzer olup olmadıkları araştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 5’de özetlenmiştir.

Tablo 5. Uygulama Öncesinden Grupların Akademik Başarı Açısından Denklığı

	Grup	N	X	SS	sd	t	p
Akademik başarı ön test sonuçları	Deney	21	38.09	8.43	40	-.20	.84
	Kontrol	21	38.80	13.86			

Tablo 5 incelendiğinde deney ve kontrol gruplarının deneysel uygulama öncesinde akademik başarıları açısından aralarında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t(40)=-0,20$; $p>0,05$). Buna göre uygulama öncesinde grupların akademik başarıları açısından benzer oldukları söylenebilir. Tablo 6’da uygulama öncesinde grupların derse dönük tutumları açısından benzerliklerine ilişkin bulgular özetlenmiştir.

Tablo 6. Uygulama Öncesinden Grupların Derse Dönük Tutumları Açısından Denklığı

Faktörler	Grup	N	X	SS	sd	t	p	
F1: Sevme	Deney	21	4.49	.31	40	-.07	.93	
	Kontrol	21	4.50	.54				
F2: İlgi	Deney	21	3.99	.48	40	-.71	.47	
	Kontrol	21	4.10	.56				
Derse dönük tutum ön testi	F3: Güven	Deney	21	4.11	.58	40	-.65	.51
	Kontrol	21	4.25	.70				
F:4: İstek	Deney	21	3.52	.48	40	-1.10	.27	
	Kontrol	21	3.73	.74				
Genel ortalama	Deney	21	4.14	.36	40	-.59	.55	
	Kontrol	21	4.22	.50				
			Ort. sıralaması		Sıralama toplamı	Z	p	
F5: Fayda	Deney	21	20.45		429.50	-.58	.56	
	Kontrol	21	22.55		473.50			

Tablo 6’da görüldüğü gibi deney ve kontrol gruplarının derse dönük tutumları arasında hem toplam puan ($t(40)=-0,59$; $p>0,05$) hem de faktörler açısından (sevme: $t(40)=-0,07$; $p>0,05$, ilgi: $t(40)=-0,71$; $p>0,05$, güven: $t(40)=-0,65$; $p>0,05$, istek: $t(40)=-1,10$; $p>0,05$, fayda: $Z=-0,58$; $p>0,05$)

anamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir. Buna göre uygulama öncesinde grupların derse dönük tutumları açısından benzer oldukları söylenebilir.

Bu doğrultuda normal dağılım gösteren faktörlerin ve toplam puanların analizleri için parametrik istatistiklerden aritmetik ortalama, standart sapma ve t testi kullanılırken, normal dağılım göstermeyen faktörlere ilişkin veriler analiz edilirken parametrik olmayan istatistiklerden Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 7’de uygulama öncesinde grupların PowerPoint’in etkililiğine dönük algılarının benzerliğine ilişkin bulgular özetlenmiştir

Tablo 7. Uygulama Öncesinden Grupların PowerPoint’in Etkililiğine Dair Algıları Açısından Denkliği

	Grup	N	X	SS	sd	t	p	
PowerPoint’in etkililiğine ilişkin öğrenci algıları	F1: Materyallerinin sunumu	Deney	21	3.75	.44	40	-1.27	.20
		Kontrol	21	4.14	.63			
	F2: Materyalleri anlama	Deney	21	4.11	.52	40	1.04	.30
		Kontrol	21	3.93	.61			
	F3: Sınıf içi etkileşim	Deney	21	3.38	.74	40	-1.51	.13
		Kontrol	21	3.73	.76			
	Genel ortalama	Deney	21	3.78	.41	40	-1.10	.27
		Kontrol	21	3.95	.55			

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin deneysel uygulama öncesinde PowerPoint’in etkililiğine dönük algılarına ilişkin hem toplam puan ($t(40)=-1,10$; $p>0,05$) hem de faktörler (PowerPoint ile ders materyallerinin sunumu: $t(40)=-1,27$; $p>0,05$, PowerPoint ile ders materyallerini anlama: $t(40)=1,04$; $p>0,05$, PowerPoint ile sınıf içi etkileşim: $t(40)=-1,51$; $p>0,05$) açısından anlamlı bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Buna göre uygulama öncesinde öğrencilerin PowerPoint’in etkililiğine dönük algılarının benzer olduğu söylenebilir. Tablo 8’de deneysel uygulamanın öğrencilerin akademik başarılarının etkisine dönük bulgular özetlenmiştir.

Tablo 8. Deneysel Uygulamanın Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi

	Gruplar	N	X	S.S.	sd	t	P
Akademik başarı	Deney	21	54.52	13.31	40	-0.20	.60
	Kontrol	21	52.38	13.09			

Tablo 8’de deneysel uygulama sonunda deney grubuna ilişkin ortalamaların kontrol grubunun ortalamasından yüksek olduğu, buna karşın deney ve kontrol gruplarının akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı görülmektedir ($t(40)=-0,20$; $p>0,05$). Buna göre PowerPoint’le desteklenen öğretimin öğrencilerin akademik başarılarına daha fazla katkı sağlamakla birlikte bu katkının anlamlı düzeyde olmadığı söylenebilir. PowerPoint sunumlarıyla desteklenen öğretimin öğrencilerin derse karşı tutumlarına etkisine ilişkin bulgular Tablo 9’da özetlenmiştir.

Tablo 9. Deneysel Uygulamanın Öğrencilerin Derse Dönük Tutumlarına Etkisi

	Grup	N	X	SS	sd	t	p	
Tutum son test	F2: İlgi	Deney	21	4.14	.45	40	.09	.92
		Kontrol	21	4.12	.87	40		
	F3: Güven	Deney	21	4.25	.55	40	.53	.59
		Kontrol	21	4.13	.85	40		
	F4: İstek	Deney	21	3.63	.70	40	.24	.81
		Kontrol	21	3.57	.87	40		
	Genel ortalama	Deney	21	4.24	.40	40	.70	.48
		Kontrol	21	4.11	.71	40		
				Ort. Sıralaması	Sıralama toplamı	Z	p	
	F1: Sevme	Deney	21	21.21	445.50	-.15	.87	
Kontrol		21	22.79	457.50				
F5: Fayda	Deney	21	23.24	488.00	-1.03	.30		
	Kontrol	21	19.76	415.00				

Tablo 9’da görüldüğü gibi uygulama sonrasında deney ve kontrol gruplarının derse dönük tutumları arasında hem toplam puan ($t(40)=0.70$; $p>0,05$) hem de faktörler açısından (sevme: $Z=-0,15$; $p>0,05$, ilgi: $t(40)=0,09$; $p>0,05$, güven: $t(40)=0,53$; $p>0,05$, istek: $t(40)=0,24$; $p>0,05$, fayda: $Z=-1,03$; $p>0,05$) anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir. Buna göre PowerPoint ile desteklenen öğretimin öğrencilerin derse dönük tutumlarına PowerPoint kullanılmadan yapılan öğretime göre anlamlı düzeyde farklılık sağlamadığı, bir başka ifadeyle benzer düzeyde katkı sağladığı söylenebilir. PowerPoint sunumlarına dayalı öğretimin öğrencilerin PowerPoint’in etkililiğine ilişkin algılarına etkisine dönük bulgular Tablo 10’da özetlenmiştir.

Tablo 10. Deneysel Uygulamanın Öğrencilerin PowerPoint’in Etkililiğine İlişkin Algılarına Etkisi

	Grup	N	X	SS	sd	t	P	
PPT etkililiğinin ilişkililiğine ilişkin algı	F1: Materyal sunumu	Deney	21	4.34	.49	40	2.33	.02
		Kontrol	21	3.94	.61	40		
	F2: Materyali anlama	Deney	21	4.42	.59	40	0.97	.33
		Kontrol	21	4.25	.52	40		
	F3: Sınıf içi etkileşim	Deney	21	3.83	.79	40	-0.57	.56
		Kontrol	21	3.99	.90	40		
	Genel Ort.	Deney	21	4.24	.54	40	0.98	.32
		Kontrol	21	4.07	.57	40		

Tablo 10’da görüldüğü gibi uygulama sonrasında deney ve kontrol gruplarının PowerPoint’in etkililiğine dair öğrenci algılarının toplam puan ($t(40)=0,98$; $p>0,05$), PowerPoint ile ders materyallerini anlama faktörü ($t(40)=0,97$; $p>0,05$) ve PowerPoint ile sınıf içi etkileşim faktörü ($t(40)=-0,57$; $p>0,05$) açısından farklılaşmadığı, PowerPoint ile ders materyallerinin sunumu faktörü açısından ise anlamlı bir farklılık bulunduğu ($t(40)=2,33$; $p<0,05$) görülmektedir. Buna göre PowerPoint ile desteklenen öğretimin öğrencilerin PowerPoint’in etkililiğine ilişkin algılarına yalnızca PowerPoint ile ders materyallerinin sunumu faktörü açısından anlamlı düzeyde katkı sağladığı söylenebilir.

Tartışma

Araştırma sonucunda PowerPoint destekli öğretimin öğrencilerin akademik başarılarına anlamlı düzeyde bir katkı sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında bu bulguyu destekler nitelikte pek çok çalışmaya rastlamak mümkündür. Örnek vermek gerekirse, El Khoury, ve Mattar, 2012, 240; Kablan vd., 2013, 206; Tataroğlu, 2009, 120; Bangir Alpan, 2013, 61). Buna karşın alan yazında PowerPoint sunumlarla destekli öğretimin akademik başarıya etkisinin olduğu yönünde sonuçlar da bulunmaktadır. (Brock ve Joglekar, 2011, 85; Gökova ve İnceoğlu, 2011, 1199; Bahçeci ve Elçiçek, 2016, 15). Buradan hareketle derslerde tek başına PowerPoint sunumlarından yararlanmanın yeterli olamayabileceği, öğretimin yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının ruhuna uygun şekilde daha öğrenci merkezli etkinliklerle desteklenmesi gerektiğini, öğrenci etkileşimini desteklemek amacıyla PowerPoint gibi durağan ortamlar yerine daha çok etkileşim fırsatı sunan Creaza, Pixton, Storyboardthat, Team Maker, Dijipuzzle, Comic Creator, Kahoot gibi web 2.0 uygulamalarının tercih edilebileceği söylenebilir.

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi tutum ölçeği son test sonuçlarına bakıldığında; "sevme", "ilgi", "güven", "istek", "fayda" faktörleri açısından ve ölçeğin genel ortalamasına göre deney ve kontrol grubu arasında derse dönük tutum açısından anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatüre bakıldığında Fidan (2012, 4304)'ın çalışması da bu sonuçları destekler niteliktedir, ancak, Akdağ ve Tok (2008, 32), Tataroğlu (2009, 118)'nin araştırmalarında ise tam tersi sonuca ulaşılmıştır. Araştırma sonucumuza dayanılarak yalnızca PowerPoint sunumlara dayalı öğretimin, öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine dönük tutumlarını artırmak için kullanılmasının yeterli olmadığı söylenebilir. Öğretmenlerin, PowerPoint sunumları tek başına yeterli görmeyip, öğrenci merkezli yöntemleri de kullanmaları önerilebilir.

Deneysel uygulamanın öğrencilerin PowerPoint'in etkililiğine ilişkin algılarına yalnızca PowerPoint ile ders materyallerini anlama faktörü açısından etkisinin olduğu, diğer faktörler ve toplam puan açısından ise anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna varılmıştır. Literatür incelendiğinde PowerPoint'in etkililiğine dair öğrenci algıları ile ilgili araştırmaların oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Gelişli (2009, 166) tarafından yapılan araştırmada; öğrencilerin çoğunluğu PowerPoint'e karşı olumlu geribildirim verdiği, fakat PowerPoint sunularla işlenen derslerin tek başına yetersiz olduğunu ve farklı yöntem ve tekniklerle desteklenmesi gerektiğini ifade etmeleri, bu araştırma ile elde edilen sonuçları destekler niteliktedir. Araştırma süresince PowerPoint sunumlarının not almayı kolaylaştırdığı, daha çok örnek verilmesini sağladığı, zamandan tasarruf sağladığı, dersin akışının daha az bozulduğu, derste verilen örnekleri daha açık hale getirdiği, konuya karşı daha ilgili olmayı sağladığı, derse daha fazla dikkat çektiği gözlenmiş olsa da öğrencilerin ders materyallerini anlama ve sınıf içi etkileşim konularında PowerPoint'in etkililiğine dair olumsuz algıya sahip oldukları gözlenmiştir. PowerPoint sunumlarına dayalı öğretim her ne kadar derse bir miktar katkı sunsa da konunun daha etkili öğretimi ve sınıf içi etkileşimi artırmaya yönelik farklı etkinliklerle birlikte kullanılması önerilebilir. Nitekim öğrencilerin akademik başarılarını ve derse dönük tutumlarını etkileyen öğretmenin kullandığı yöntem ve teknikler, web 2.0, gibi güncel öğretim teknolojileri, hitabeti, mizacı, espri yeteneği, jest ve mimikleri vb. özellikleri de başarı ve derse dönük tutumu etkileyebilir. Dolayısıyla PowerPoint sunumlarının akademik başarı ve derse dönük tutuma etkileri ile ilgili araştırma yapılırken yukarıda PowerPoint

sunumlarının tek başına yeterli olmadığı, daha öğrenci merkezli ve etkileşimli öğretim materyalleriyle, farklı web 2.0 uygulamalarıyla birlikte ele alınması gerektiği hususların da araştırmaya dahil edilmesi önerilebilir.

Kaynakça

- Akdağ, M. ve Tok, H. (2008). Geleneksel öğretim ile powerpoint sunum destekli öğretimin öğrenci erişimine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 26-34.
- Akyüz, A. (2015). *Teknoloji kabul modeline göre öğretim teknolojilerinin eğitim kalitesine katkısına yönelik öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Lefkoşa.
- Alkan, Ş. (2002). *İlköğretimde çoklu ortam uygulamaları kullanarak öğretme metotları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Atik Çatak, A. ve Tekinarslan E. (2008). Powerpoint programında hazırlanan okuma materyalinin 12-13 yaşlarında kaynaştırma programına devam eden hafif düzeyde zihinsel engelli öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerine etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 107-124.
- Bahçeci, F. ve Elçiçek, M. (2016). Öğrenme içerik yönetim sistemi ile örnek bir dersin uygulaması ve öğrencilerin akademik başarılarına etkisi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 15-25.
- Bangir Alpan, G. (2013). Powerpoint ile işlenen derslere eleştirel bir bakış: Öğrenci yorumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 61-72.
- Brock, S. ve Joglekar, Y. (2011). Empowering PowerPoint: Slides and teaching effectiveness. *Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge, and Management*, 6(1), 85-94.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *DeneySEL desenler: öntest- sontest kontrol gruplu desen ve veri analizi* (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çankaya, F. ve Dinç, E. (2009). Powerpoint ve klasik usulde muhasebe eğitimi alan öğrenciler arasındaki farklılıkların tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde bir araştırma. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 8 - 52
- Çelik, R. (2016). *Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde zihin haritası oluşturmanın öğrenci başarısına, kalıcılığa ve öğrenmedeki duyuşsal özelliklere etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Demirel, Ö. ve Altun, E. (2007). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. 2. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- El Khoury, R. M. ve Mattar, D. M. (2012). PowerPoint in Accounting classrooms: Constructive or destructive? *International Journal of Business and Social Science*, 3(10), 240-259.
- Engin, A.O., Tösten, R ve Kaya, M.D. (2010). Bilgisayar destekli öğretim. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 69-80.
- Erdoğan, İ. (2005). *Yeni bir binyıla doğru Türk eğitim sistemi*. (4.Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2008). *Sınıf yönetimi*. (11.Baskı). İstanbul: Alfa Yayıncılık.

- Faghieh, B., Azadehfar, M.R. ve Katebi, S.D. (2014). User interface design for e-learning software. *International Journal of Soft Computing and Software Engineering [JSCSE]*, 3(3), 786-794.
- Fidan, M. E., (2012). Üniversitelerde muhasebe dersini PowerPoint sunumu ve klasik yöntem ile alan öğrenciler arasındaki farklılıklar: Bilecik Üniversitesi örneği. *Journal of Yasar University*, 25(7), 4281-4306.
- Gelişli, Y. (2009). PowerPoint ile yapılan ders sunumlarının etkililiği. *Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 155-168.
- Gökova, V. ve İnceoğlu, M. M. (2011). Temel bilgisayar uygulamaları dersinde öğrenme içerik yönetim sistemi kullanımı. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3), 1099-1113.
- Groff, J. (2013). Technology-rich innovative learning environments. <http://www.oecd.org/education/cei/Technology-Rich%20Innovative%20Learning%20Environments%20by%20Jennifer%20Groff.pdf> adresinden alınmıştır.
- Güneş, A. (2012). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde teknolojik materyal kullanımı ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin teknolojik materyal kullanma eğilimleri. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 16(1), 479-506.
- Güneş, A. (2015). *Din öğretimi materyalleri*. İstanbul: Dem Yayınları.
- Huitt, W. ve Hummel, J. (2003). Piaget's theory of cognitive development. *Educational Psychology Interactive*. Valdosta, GA: Valdosta State University. https://intranet.newriver.edu/images/stories/library/stennett_psychology_articles/Piagets%20Theory%20of%20Cognitive%20Development.pdf adresinden alınmıştır.
- Kablan, Z, Baran, T., Işık, Ç., M. Kal, F. ve Hazer, Ö. (2013), Powerpoint öğretim materyalleri ile somut öğretim materyallerin öğrenme etkililiği açısından karşılaştırılması, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 38(170), 206-222.
- Karen, E.J., Burke, L. A. ve Holly, M. H. (2006). Powerful or pointless? Faculty versus student perceptions of powerpoint use in business education. *Business Communication Quarterly*, 69(4), 374-396.
- Kaya, M. (2007). İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi programlarındaki ahlaki konuların ahlak eğitimi açısından değerlendirilmesi. *Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 23, 23-50.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. (2.Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kilis, S. ve Uzun, A. M. (2019). Validity and reliability of student perceptions of PowerPoint efficacy scale, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 2501-2516.
- Kirsten Lee, H. (2004). Universal design for learning: Meeting the needs of all students. In the Curriculum--Multidisciplinary. *Learning & Leading with Technology*, 31(5), 26-29.
- Koç, A. (2010). Din kültürü ve ahlâk bilgisi öğretmenlerinin yeterlikleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 8(19), 107-149.
- Korkmaz, M. (2014). *Din öğretimi teknolojisi ve materyal tasarımı*. Kayseri: Tezmer.

- Köylü, M. (2015). *Gelişimsel basamaklara göre din eğitimi. (6.Baskı)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ocak, G. (2010). Yapılandırmacı öğrenme uygulamalarına yönelik öğretmen tutumları. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 835-857.
- Selçuk, Z. (2007). *Eğitim psikolojisi. (14.Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sönmez, V. (2007). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı. (13.Baskı)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sulak, S.A. (2003). *Matematik dersinde bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarı ve tutumlarına etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Tataroğlu, B. (2009). *Matematik öğretiminde akıllı tahta kullanımının 10. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları, matematik dersine karşı tutumları ve öz-yeterlik düzeylerine etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tutaysalgır, H. (2006). *Powerpoint sunu programıyla hazırlanan sosyal bilgiler dersi öğretim materyalinin öğrenci tutum ve performanslarına etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Yalın, H.İ. (2007). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme. (19.Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yilmazel-Sahin, Y. (2009). A comparison of graduate and undergraduate teacher education students' perceptions of their instructors' use of Microsoft PowerPoint. *Technology, Pedagogy and Education*, 18(3), 361-380. <https://doi.org/10.1080/14759390903335866>
- Yorulmaz, B. (2005). Teknoloji destekli din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinin öğrenci başarı ve kalıcılığına etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 3(10), 111-136.